

Escòcia debat l'autonomia fiscal

A Escòcia les enquestes no auguren gaires canvis respecte dels resultats del 1997. Els nacionalistes escocesos i els conservadors pujaran una mica, però sense qüestionar el domini laborista. A diferència de la resta de l'estat, un dels punts forts del debat electoral ha estat el finançament.

Molts analistes polítics pensaven que a Escòcia, amb un Parlament amb competències en educació, justícia, habitatge, sanitat, desenvolupament econòmic, govern local i capacitat per pujar o abaixar un 3% el tipus impositiu, ja n'hi hauria prou per calmar els independentistes. Però no ha estat així. El Partit Nacionalista Escocès (SNP), manté una alta intenció de vot.

Després d'un 1974 gloriós, en què va aconseguir onze escons, l'SNP va caure en picat entre altres raons per la mala imatge que els van crear diverses i fosques iniciatives armades independentistes. Després d'una travessa pel desert, i gràcies al lideratge d'Alex Salmond, l'SNP ha anat recuperant-se i ja és la segona força a Escòcia, després dels laboristes. I les enquestes per a les properes eleccions el mantenen clarament en aquesta posició, i podria passar dels sis escons que tenen ara als nou o deu.

L'SNP, que com el Plaid Cymru acull molts exlaboristes, s'hagués pogut quedar al Parlament escocès, com volien els seus adversaris, però encara hi ha coses que es decideixen a Westminster: pensions, relacions amb Europa, defensa, inclosa la base dels submarins nuclears Trident, i finançament, entre altres.

Precisament el finançament ha estat un dels temes que més protagonisme ha acaparat en aquesta campanya. A les demandes de llibertat fiscal de l'SNP enguany s'han afegit prestigiosos economistes del país. Primer van ser dotze professors d'economia, liderats per Andrew Hugues Hallet, de la Universitat de Strathclyde, que van signar una carta que alertava sobre la reducció de la despesa del Govern britànic a Escòcia i de la ne-

cessitat d'autonomia fiscal. El document signat pels professors, alguns independentistes i altres no, recordava que Escòcia subsidia el Regne Unit amb 1,2 bilions de lliures l'any i trobava estrany un Parlament amb poder sobre sectors com l'agricultura o la pesca i sense poder en els impostos i els beneficis del petroli del mar escocès.

Aquesta carta va anar seguida d'una opinió similar d'un antic càrrec del Royal Bank of Scotland, el prestigiós Grant Baird, que va demanar poders fiscals per a Escòcia si no volia quedar-se més enrere que els seus competidors principals. "Està molt clar -va dir Baird- que Escòcia subvenciona la resta del Regne Unit, i no a la inversa", com sempre han dit conservadors i laboristes. Per Baird, "Escòcia pot i ho ha de fer millor, però per això necessitem més poder, com altres països independents. Això vol dir control absolut dels impostos, ja sigui al Regne Unit o com a estat independent".

La darrera aportació al debat a estat la de Jim Cuthbert, de l'Institut Fraser d'Allander, un influent *think-tank* escocès. Cuthbert ha estudiat a fons el sistema Barnett, la fórmula per distribuir els diners que recapta l'estat, basada en el creixement per càpita, i creu que si es duen a terme les reformes que hi volen fer els laboristes, Escòcia deixarà d'ingressar un bilió de lliures anual entre el 2001 i el 2003. Diversos alts càrrecs laboristes, com Peter Mandelson, s'han manifestat partidaris de reformar la fórmula Barnett, perquè segons ells és discriminatòria, i no precisament amb Escòcia. Cuthbert diu que la retallada afectarà especialment el teixit empresarial, l'educació, la sanitat, el transport i la policia.

Alex Salmond, exlíder del Partit Nacionalista Escocès (SNP), és un dels candidats d'aquest partit a anar a Westminster. Salmond és un ferm partidari de l'autonomia fiscal.

Per al Govern escocès, controlat per laboristes i liberals, un augment de l'autonomia fiscal pot obrir les portes a un procés independentista. Un dels primers laboristes a reaccionar va ser George Foulkes, ministre del Govern autònom, que va assegurar que "no hi ha res de nou en aquestes reivindicacions", i va titllar les alertes sobre la retallada, "d'històries de por". També Helen Liddell, secretària escocesa laborista, ha desacreditat les propostes d'autonomia fiscal, i ha recordat que l'any 1999, just abans de les elec-

cions al Parlament escocès, també van aparèixer manifestos i opinions similars i amb els mateixos autors.

Tot i l'opinió de Foulkes i Liddell, dins del laborisme augmenten els que volen un debat obert sobre la fórmula Barnett i l'autonomia fiscal. Fins i tot el conservador escocès Murdo Fraser ha recordat que un Parlament que gasta també hauria de poder recaptar. De fet, no és estrany que l'autonomia fiscal ja no generi un rebuig radical dels grans partits, i més en plena campanya electoral, ja que en una

enquesta publicada fa dos mesos s'exposava que un 79% dels escocesos serien partidaris de la independència fiscal.

Però no calen enquestes per saber que a Escòcia cal tenir un cert grau d'adhesió a l'autonomia. I això, ho saben molt bé els conservadors, que obcecats en la unitat de destí en l'universal de la Gran Bretanya anaren perdent escons a Escòcia fins quedar-se sense el 1997. Van aprendre la lliçó i van reformar el partit per posicionar-se "a favor de la *devolution* però per assegurar la unió". En aquest sentit, també estan d'acord que els escocesos escollits per a Westminster no puguin votar en afers estrictament anglesos. Hagué, però, no s'obstinà en aquesta demanda, ja que a les properes eleccions generals el nombre d'escons per Escòcia es reduirà de 72 a menys de 60, cosa que significarà més representativitat a Westminster dels parlamentaris anglesos.

De tota manera, com els gal·lesos, la lluita de Westminster és transitòria per a l'SNP. L'objectiu és aconseguir una majoria al Parlament d'Escòcia i aleshores convocar un referèndum per la independència. Mentrestant, és qüestió de mantenir el suport popular i defensar Escòcia a tots els fòrums possibles.

Els laboristes no només s'hauran de defensar de l'embat de l'SNP i la recuperació *tory*, sinó també del mal gust de boca que ha deixat Motorola després d'acomodar 3.000 treballadors de la seva fàbrica escocesa, que es creia modèlica, i per a la qual Blair va pagar una bona suma de diners en concepte de subvenció.

Oriol Cortacans

Agustí, 53 anys
Castelló de la Plana

**Sóc d'Esquerres, Republicà.
Sóc del País Valencià
i tu?**

www.esquerra.org/paisvalencia

tif. 96 351 04 08

València
DIARI ELECTRÒNIC INDEPENDENT

València
DIARI ELECTRÒNIC INDEPENDENT

www.vilaweb.com/valencia